

Utrikesdepartementet

Handlingsplan för ett effektivt bistånd 2009-2011

Inledning

Parisdeklarationen om biståndseffektivitet (2005) och Handlingsplanen från Accra (AAA) (2008) är på väg att förändra relationerna mellan biståndsgivare och samarbetsländer. Utvecklingssamarbetet ska utformas enligt samarbetsländernas prioriteringar. Biståndsgivarnas roll blir i första hand att ge stöd till samarbetsländernas strategier för utveckling och fattigdomsminskning. I enlighet med AAA ska biståndsgivarna stödja ett breddat ägarskap och säkerställa en integrering av mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö/klimatförändring i biståndseffektivitetsagendan. På så sätt skapas förutsättningar för att mer effektivt bidra till utvecklingsresultat och fattigdomsbekämpning.

Föreliggande Handlingsplan lägger grunden för ett intensifierat arbete för ett effektivt svenskt bistånd och har utarbetats gemensamt av UD och Sida. Handlingsplanen konkretiserar de åtaganden som regeringen gjort i Budgetpropositionen för 2009 och styrsignalerna i Regleringsbrevet till Sida för samma år. Sju prioriterade mål lyfts fram:

- 1) Ökad användning av samarbetsländernas och samarbetsorganisationernas system
- 2) Ökad andel programansatser
- 3) Ökad förutsägbarhet och ökat ansvar för resultat
- 4) Ökad fokusering och minskat antal insatser
- 5) Ökning av gemensamt analytiskt arbete och koordinering av land- eller region besök
- 6) Förbättrad global samverkan med andra givare, särskilt inom EU
- 7) Ökat fokus på att stödja multilaterala organisationer att uppfylla sina åtaganden för biståndseffektivitet

Dessa mål kommer att följas upp med ett urval av befintliga indikatorer från Parisdeklarationen och med några svenska indikatorer som utarbetats för att följa upp förändring som är av särskilt intresse för handlingsplanen (se vidare s. 5). Ytterligare indikatorer kommer att utvecklas för att följa upp de förstärkta åtagandena i AAA, framför allt vad gäller åtagandet om att stödja ett breddat ägarskap genom att stärka utvecklingsaktörers (parlament, media, civila samhället, privata sektorn) kapacitet att delta i dialogen och att utkräva ansvar av samarbetsländernas regeringar, samt åtagandet att integrera mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö/klimatförändring i policier och strategier i enlighet med internationella åtaganden. För varje mål anges förhållningssätt, prioriterade åtgärder och vilka indikatorer som ska användas för att följa upp respektive mål. En matris som presenterar ett antal aktiviteter som ska genomföras, med angivelse av ansvarig enhet/avdelning vid UD och/eller Sida, och tidsram bifogas handlingsplanen (se annex 1).

Handlingsplanen fokuserar på områden som är särskilt avgörande för ökad effektivitet i utvecklingssamarbetet och områden där Sverige särskilt behöver förbättra sin prestation. Särskild vikt läggs vid användning av ländernas eller samarbetsorganisationernas system, tillämpning av programansatser och resultatorientering.

Genom att arbeta med åtagandena i AAA bidrar handlingsplanen också till ökad samstämmighet mellan policy- och metodfrågor. Relationen mellan biståndseffektivitetsagendan, jämställdhet, miljö/klimatförändring och demokrati, t ex genom breddat ägarskap och utökat ansvarsutkrävande, är därför en prioriterad fråga. Detta bidrar också till att bredda arbetet för biståndseffektivitet. Resultat för de människor som utgör utvecklingssamarbetets målgrupper står i centrum. Handlingsplanen utgör således en plattform för ökad samsyn mellan olika aktörer inom det svenska utvecklingssamarbetet. Den ska genomföras i enlighet med övriga gällande policier och riktlinjer.

Handlingsplanen gäller samtliga kategorier av samarbetsländer.¹ Detta innebär att Sverige i varje samarbetsland eller team ska tillämpa principerna i Parisdeklarationen, Handlingsplanen från Accra och övriga

¹ Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete är indelat i tre huvudkategorier för att tydliggöra skälen för svensk närvaro: kategori 1 är länder där Sverige ska bedriva långsiktigt utvecklingssamarbete, kategori 2 är länder i konflikt och postkonfliktsituationer med vilka Sverige ska bedriva utvecklingssamarbete, och kategori 3 är länder i Östeuropa med vilka Sverige ska bedriva reformsamarbete. En mindre del av det bilaterala utvecklingssamarbetet är indelat i kategori 4: länder med demokratiskt underskott där Sverige ska bedriva demokrati- och MR-främjande insatser i alternativa former, och kategori 5: utfasningsländer med vilka Sverige ska bedriva selektivt samarbete.

internationella överenskommelser av relevans för ökad biståndseffektivitet. Olika kategorier av länder eller team möter olika utmaningar i detta sammanhang. Målsättningar, prioriterade åtgärder och indikatorer kommer således att skilja sig mellan länder och landkategorier.

Med utgångspunkt i de sju målen ovan ska landspecifika mål formuleras och följas upp, med särskilt fokus på de länder med vilka Sverige bedriver långsiktigt utvecklingssamarbete, länder i konflikt eller postkonflikt-situationer, och i de länder där Sverige bedriver reformsamarbete i Östeuropa (kategori 1, 2 och 3). Eftersom helt tillförlitlig baslinjedata om nuvarande resultat vad gäller Parisdeklarationens indikatorer, samt indikatorer eller andra sätt att följa upp åtaganden i AAA, för närvarande inte finns för alla samarbetsländer, kommer de preliminära mål som presenteras i denna handlingsplan att ses över och revideras under tredje kvartalet 2009. Då kommer också specifika mål per land och landkategori samt för regionala och globala program att sättas, vilka därefter följs upp årligen.

I länder med stort demokratiskt underskott (kategori 4) ska principerna i handlingsplanen tillämpas där så är relevant och möjligt. Vad gäller länder där Sverige bedriver selektivt samarbete (kategori 5) ska riktade biståndsinsatser följa handlingsplanen. Arbetet med aktörssamverkan ska ses över som en egen åtgärd i handlingsplanens genomförande, för att nå samsyn kring hur biståndseffektivitetsprinciperna är applicerbara i detta sammanhang. Det humanitära biståndet ska även framgent följa OECD:s biståndskommittés (DAC) riktlinjer för "Gott humanitärt givarskap". I annex 2 finns mer information om biståndseffektivitet i olika landkategorier och kontexter.

Åtagandena i Parisdeklarationen och i Handlingsplanen från Accra reglerar främst relationerna mellan bilaterala/multilaterala biståndsgivare och samarbetsländer (stater). Föreliggande handlingsplan omfattar även det regionala och globala utvecklingssamarbetet, samt såväl det svenska direktstödet till det civila samhället och EO-anslagsposten. Principerna om biståndseffektivitet ska också tillämpas av övriga aktörer som erhåller och förmedlar svenskt bistånd. Det är UD:s och Sidas gemensamma ansvar att skapa förutsättningar för samtliga svenska biståndsaktörer att respektera handlingsplanens åtaganden.

Sverige är ett av de länder som har varit pådrivande i utvecklingen av den internationella agendan för biståndseffektivitet, genom samverkan inom NordicPlus, i EU och globalt. Ett antal åtgärder har redan vidtagits inom det svenska biståndet, för att lägga grunden för ökad biståndseffektivitet.

Den landfokusering som genomförts, gör det möjligt för Sverige att koncentrera sina resurser till ett färre antal länder och därigenom nå bättre resultat. Landkategorier har skapats, vilket underlättar metodarbete och anpassning till den specifika situationen i respektive land. Arbetet med sektorfokusering innebär att Sverige i varje samarbetsland ska bedriva utvecklingssamarbete i maximalt tre sektorer där Sveriges bidrag förväntas ha störst effekt. Satsningar på kompetensutveckling kring biståndseffektivitet och specifikt inom områdena offentlig finansiell styrning, programansatser och resultatstyrning inom Sida skapar förutsättningar för att uppnå målen om ökad användning av samarbetsländernas system och ökad andel programansatser. Sveriges strategi för multilateralt utvecklingssamarbete fokuserar på relevans och effektivitet i samarbetet med multilaterala organisationer. Svenska bedömningar görs av organisationerna samtidigt som Sverige inom ramen för MOPAN (Multilateral Organisations Performance Assessment Network) aktivt deltar i utvecklingen och användningen av ett gemensamt bedömningsinstrument. Med bedömningar som utgångspunkter för organisationsstrategier och en tydligare rollfördelning mellan Sida, UD och andra departement ska det multilaterala utvecklingssamarbetet effektiviseras. Ökad resultatorientering i hela utvecklingssamarbetet möjliggör en effektivare styrning och uppföljning.

Genomförande och uppföljning

Handlingsplanens mål, åtgärder och aktiviteterna som anges i matrisen kommer att följas upp systematiskt av UD och Sida. Matrisens aktiviteter grupperas i följande områden:

- Säkerställa resultatstyrning och kvalitetssäkring av det svenska utvecklingssamarbetet;
- Säkerställa att riktlinjer och regelverk i det svenska utvecklingssamarbetet främjar biståndseffektivitet;
- Säkerställa att medarbetare, chefer och svenska aktörer har kompetens och adekvata incitament för biståndseffektivitet;
- Bidra till att EU:s och DAC:s m fl arbete med biståndseffektivitet får genomslag på landnivå; och
- Säkerställa att urval, utformning, uppföljning och dialog beträffande multilaterala, globala och regionala insatser följer principerna om biståndseffektivitet.

Handlingsplanen är en del av resultatstyrningen och årsuppföljningen vid UD och Sida, och kommer att följas upp två gånger per år vid möten mellan UD och Sida. UD kallar till ett möte i mars då fokus ligger på uppföljning av resultat och där bl.a. Sidas årsredovisning med resultatbilaga utgör underlag, tillsammans med rapportering om hur UD

har arbetat med genomförandet av handlingsplanen. Sida kallar till ett möte i september som är framåtblickande och där bl.a. anvisningarna för Sidans verksamhetsplanering utgör underlag. Handlingsplanen uppdateras årligen i samband med detta möte. Utöver detta utgör utvärderingar och studier, rapportering och information från DAC viktigt underlag för uppföljningsmötena. Övrigt underlag kommer vid behov att inhämtas från berörda enheter och ambassader.

Uppföljning av handlingsplanen sker också internationellt, genom den återkommande internationella undersökningen av genomförandet av Parisdeklarationen och dess indikatorer, Handlingsplanen från Accra och fas två av utvärderingen av Parisdeklarationen. Åtagandena i Handlingsplanen från Accra som rör det civila samhället kommer att följas upp av en internationell arbetsgrupp kopplad till Working Party on Aid Effectiveness cluster A, där Sida tar på sig en ledarroll.

Indikativ baslinjeinformation och riktvärden

Under 2009 ska baslinje information sammanställas och mål sättas baserat på information från Sida team i samband med den andra tertiäruppföljningen i september. Riktvärdena i följande tabeller är därför preliminära och kan användas som stöd till att sätta mål. Baslinje information för det multilaterala utvecklingssamarbetet kommer att bygga på den rapportering som sammanställs till DAC under juli 2009. Baslinjeinformation och mål för samarbetet med enskilda organisationer (anslagsposten för enskilda organisationer) kommer att finnas sammanställt under juni 2010.

Andel av biståndet som reflekteras i samarbetslandets budget (%)				
PD indikator 3				
	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	61	85	95	85
Kategori 2	72	75	80	85
Kategori 3	0	40	70	85
Totalt	66	75	85	

Koordinerat tekniskt samarbete (%)				
PD indikator 4				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	41	80	100	100
Kategori 2	41	50	75	100
Kategori 3	36	70	90	100
Totalt	39	70	95	

Användning av samarbetslandets system för offentlig finansiell styrning				
PD indikator 5A (%)				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	66	80	90	50
Kategori 2	15	25	35	50
Kategori 3	4	20	50	50
Totalt	45	60	75	

Användande av samarbetslandets system för upphandling (%)				
PD indikator 5B				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	68	80	90	50
Kategori 2	20	30	40	50
Kategori 3	4	20	50	50
Totalt	49	65	80	

Antalet parallella enheter för genomförande av projekt (PIUs)				
PD indikator 6				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	5	3	0	
Kategori 2	7	6	5	
Kategori 3	31	20	10	
Totalt	43	31	15	Minska med 2/3

Förutsägbarhet (utbetalningar jämfört med utfästelser (%))				
PD indikator 7				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	73	80	85	74
Kategori 2	33	40	50	74
Kategori 3	71	80	85	74
Totalt	69	70	80	

Andel programansatser (%)				
PD indikator 9				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	61	70	80	66
Kategori 2	24	30	35	66
Kategori 3	20	25	30	66
Regionalt				
Globalt				
Totalt	43	55	66	

Andel koordinerade landbesök (%)				
PD indikator 10A, (joint missions)				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	38	50	60	40
Kategori 2	42	50	60	40
Kategori 3	11	20	40	40
Regionala				
Totalt	31	40	55	

Andel gemensamt analytiskt arbete (%)				
PD indikator 10B				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	73	66	80	66
Kategori 2	33	40	50	66
Kategori 3	9	20	40	66
Regionala				
Globala				
Totalt	43	50	60	

Antal sektorer per fokusland*				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	EU/Svenskt mål
Kategori 1				
Kategori 2				
Kategori 3				
Regionala				

*antalet exkluderar GBS-, forskning- och EO-anslaget

Antalet insatser				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	664			
Kategori 2	276			
Kategori 3	629			
Regionala	764			
Globala	701			
EO	1004			

Storlek på insatser (avtalat belopp per insats t kr)				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1	19153			
Kategori 2	25288			
Kategori 3	7035			
Regionala	9980			
Globala	13125			
EO	4699			

Andel CSO-stöd i geografiska samarbetsstrategier som är kärnstöd				
Landkategori	Baslinje 07/08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1				
Kategori 2				
Kategori 3				
Regionala				

Antal organisationsbedömningar som analyserar organisationernas genomförande av biståndseffektivitetsprinciperna				
	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
	23			

Andel multi-bi utbetalat per land				
Landkategori	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1				
Kategori 2				
Kategori 3				

* andel av den volym som rapporterats per land till OECD/DAC

Antal multi-bi insatser				
Landkategori	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1				
Kategori 2				
Kategori 3				
Regionala				
Globala				

Längd på multi-bi insatser				
Landkategori	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1				
Kategori 2				
Kategori 3				
Regionala				
Globala				

Storlek på multi-bi insatser (avtalat belopp per insats t kr)				
Landkategori	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	Parismålen
Kategori 1				
Kategori 2				
Kategori 3				
Regionala				
Globala				

Antal multi-bi stöd per samarbetsform				
Samarbetsform	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	
Program				
Projekt				
Experter				

Andel basbudgetstöd (enl. OECD/DAC multilateralt stöd) av allt stöd genom multilaterala kanaler (basbudgetstöd och multi-bi)				
	Baslinje 08	Riktvärde 2010	Riktvärde 2012	

* Multi-bi stöd är allt öronmärkt stöd till multilaterala organisationer.

Mål 1) Ökad användning av samarbetsländernas och samarbetsorganisationernas system

Användning av samarbetsländernas system är ofta en förutsättning för att nå flertalet övriga mål för biståndseffektivitet, såsom ökat ägarskap, harmonisering, arbetsdelning och komplementaritet, samt resultatstyrning. *Handlingsplanens mål om ökad användning av samarbetsländernas system gäller både stat-till-stat-samarbetet och samarbetet med andra aktörer i samarbetslandet* (exempelvis stödet till det civila samhällets organisationer – stöd via multilaterala kanaler behandlas däremot under mål 7).

Anpassning till samarbetslandets prioriteringar och system ska vara förstahandsvalet för allt utvecklingssamarbete. Sverige ska öka andelen utvecklingssamarbete som respekterar samarbetspartners prioriteringar och som genomförs via dess system. Till samarbetspartners prioriteringar räknas även ingångna internationella överenskommelser om jämställdhet, mänskliga rättigheter och miljö/klimatförändring. Med system avses samarbetspartners planering/budgetering, offentlig finansiell styrning, upphandling, genomförande, uppföljning och utvärdering, och revision. Om samarbetspartners system av någon anledning inte kan användas, ska Sverige särskilt verka för att givare och samarbetspartner gemensamt bedömer och kommer överens om målsättningar och åtgärder för att utveckla och stärka systemen. Sverige kommer att verka för att biståndet genomförs på ett sätt som respekterar ett brett ägarskap, stärker nationellt och lokalt ansvarsutkrävande och därmed bidrar till demokratiska processer i samarbetsländerna.

Sverige ska ha följande förhållningssätt:

- Alltid pröva möjligheten att i första hand använda hela eller delar av samarbetsländernas system, samtidigt som stöd utgår till utveckling av systemen. Alltid motivera avsteg från principen om att använda samarbetspartners system.
- Undvika parallella system. I vissa förhållanden är parallella system och/eller användande av sk smarta safeguards nödvändiga. Om parallella system används, ska Sverige ha ett förhållningssätt att långsiktigt stärka de nationella system. Beslut om att använda partners system ska omprövas regelbundet. Eventuellt användande av safeguards ska ske på ett sätt som bidrar till att uppfylla Parisdeklarationens principer.
- Systematiskt stödja ett breddat ägarskap samt stärka aktörer och system för ansvarsutkrävande genom att inkludera och stödja parlamenten och civila samhället.

Följande åtgärder är prioriterade:

- I nya samarbetsstrategier och nya insatsbeslut bedöma förutsättningarna att använda ländernas system för samtligt stat-till-stat samarbete. I samband med att landteamen sätter mål för biståndseffektivitet, ska en bedömning göras av hur pågående insatser kan använda ländernas och organisationernas system i högre grad. (UD, Sida/OPERATIONS/UTSAM/METOD/KVALITET).
- Ge stöd till samarbetsländer att stärka sina system för planering, genomförande och uppföljning av resultat. (Sida, UD USTYR, UD UP)
- Minska hindren för att använda samarbetsländernas system, genom att se över de svenska regelverken och riktlinjerna, utveckling av kompetens hos medarbetare och chefer, utveckling av metoder som underlättar bedömning och hantering av kapacitet och risker (Sida/JUR, UD USTYR, UD MU)
- Tillsammans med samarbetspartners säkerställa att samarbetsstrategier, policies och program formuleras och genomförs i enlighet med existerande åtaganden gällande jämställdhet, mänskliga rättigheter och miljö/klimatförändring. (Sida)
- I sviktande stater eller länder med demokratiskt underskott ge stöd till statsuppbyggnad i enlighet med OECD/DACs principer om gott internationellt engagemang i svaga stater och situationer. (UD SP; Sida/KONFLIKT/HS)
- Bidra till att stärka viktiga utvecklingsaktörer, såsom parlament, civila samhällets organisationer, forskningsinstitutioner, media och den privata sektorn, för deltagande i utvecklingsdialogen i samarbetsländerna. (Sida/DMRJ)

Mål 1 kommer att mätas genom följande indikatorer:

För stat-till-stat-samarbetet

- Andel av biståndet som reflekteras i samarbetslandets budget (PD indikator 3)
- Andel av biståndet som använder samarbetslandets system för offentlig finansiell styrning (OFS) (PD indikator 5a)
- Andel av biståndet som använder samarbetslandets system för upphandling (PD indikator 5b)
- Antal parallella genomförandeenheter (PIUs) (PD indikator 6)
- Framsteg kring breddat ägarskap samt ökad integrering av mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö/klimatförändring.

För övrigt utvecklingssamarbete

- Andel CSO-stöd i geografiska samarbetsstrategier som är kärnstöd.

Mål 2) Ökad andel programansatser

Programansatser är en konkret metod för att genomföra åtagandena i Parisdeklarationen och handlingsplanen från Accra på land- och insatsnivå. Sverige utgår från att ländernas eller samarbetsorganisationernas egna program och system i första hand ska användas för biståndets genomförande, och att samarbetspartners internationella åtaganden när det gäller mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö/klimatförändring ska utgöra en utgångspunkt för utvecklingsarbetet. En programansats är ett sätt att engagera sig i utvecklingsarbete baserat på principen om samordnat stöd för ett lokalt ägt utvecklingsprogram, såsom en nationell strategi för fattigdomsbekämpning, ett sektorprogram, ett tematiskt program eller en organisations program.

För att en insats ska betraktas som en programansats ska följande kriterier vara uppfyllda:

- i. samarbetslandet eller organisationen utövar sitt ledarskap för programmet/projektet;
- ii. ett enda heltäckande program och budgetramverk används;
- iii. det finns en formaliserad process för givarsamordning och harmonisering av givarprocedurer för åtminstone två av följande system: i) rapportering, ii) budgetering, iii) finansiell styrning och iv) upphandling samt
- iv. stödet använder åtminstone två av följande lokala system: i) lokala system/processer för programutformning, ii) finansiell system/processer för programgenomförande, iii) system för finansiell styrning och lokala system för uppföljning och utvärdering.

Svenska insatser ska som regel vara del av de övergripande ramverken för planering, resultatuppföljning och dialog hos våra samarbetspartners, och samordnas med andra biståndsgivare. Sverige ska prioritera en ökning av andelen programansatser under 2009-2011.

Sverige ska ha följande förhållningssätt:

- UD och Sida ska i första hand ge direkt, icke öronmärkt stöd till utvecklingsprogram eller organisationers program där samarbetspartner och givare gemensamt överenskommit ett ramverk som reglerar målsättningar, villkor, uppföljning (inklusive resultatuppföljning), rapportering och kapacitetsutveckling.

- Anpassa sina samarbets- och finansieringsformer till landets system och arbetscykel.
- Ge efterfrågestyrt stöd till kapacitetsutveckling, och skapa utrymme för upphandling av lokal och regional kompetens samt syd-syd-samarbete.
- Verka för ett breddat ägarskap och former för ansvarsutkrävande i relation till utvecklingsplaner och resultat i samarbetsländerna, där relevanta aktörer är del i planering och uppföljning av utvecklingsprogrammen.

Följande åtgärder är prioriterade:

- Kompetensutveckling för berörda medarbetare och chefer vid UD och Sida vad gäller biståndseffektivitet, programansatser och kapacitetsutveckling, inklusive hur man arbetar med avgörande utvecklingsfrågor, såsom jämställdhet, mänskliga rättigheter och miljö, inom ramen för principerna om biståndseffektivitet (gemensam analys, uppföljning etc.). (Sida/METOD/KOMPETENS/POLICY, UD USTYR, UD MU)
- Kvalitetssäkring av svenska aktörers kompetens och arbetssätt, och integrering i existerande program, inklusive säkerställande av att stödet till kapacitetsutveckling är efterfrågestyrt och skapar utrymme för ökat syd-syd samarbete. (UD, Sida/AKTSAM)
- Revidering av Så arbetar Sida samt tillhörande metodverktyg som underlättar analys och genomförande av biståndsinsatser (kapacitetsutveckling/tekniskt samarbete, dialog mm). (Sida/METOD/POLICY/MANAGEMENT/OPERATIONS)
- Öka andelen kärnstöd till det civila samhället bl. a. genom antagande av en policy och team/landspecifika anvisningar för stöd till det civila samhället och dess genomförande genom olika strategier samt ökad koordinering med andra givare. Detta gäller i enlighet med de riktlinjer som NordicPlus utarbetat både för direktstöd till det civila samhället (inom ramen för globala, regionala och landprogram) och icke-geografiska strategier, exempelvis för stöd via svenska civilsamhällesorganisationer. (Sida, CIVSAM)

Mål 2 kommer att mätas genom följande indikatorer:

- Andel av det totala bilaterala biståndet som ges inom ramen för en programansats (PD indikator 9)
- Andel programansatser av det bistånd som styrs av geografiska samarbetsstrategier
- Andel av det tekniska biståndet som är koordinerat (PD indikator 4)

Mål 3) Ökad förutsägbarhet och ökat ansvar för resultat

Ett ökat ansvar för resultat i utvecklingssamarbetet genomsyrar både Parisdeklarationen och AAA. Detta inkluderar givares och samarbetspartners ansvar gentemot medborgarna i respektive land, och gentemot utvecklingssamarbetets målgrupper. En förutsättning för att utveckla samarbetsländernas och organisationernas egna mekanismer för ansvarutkrävande är ofta stöd till parlament, civila samhället, oberoende media och andra demokratiska institutioner. Ömsesidigt ansvarsutkrävande innebär också möjlighet för givare och samarbetspartner att hålla varandra ansvariga för de åtaganden man gjort i relation till överenskomna resultat och till internationella åtaganden om jämställdhet, mänskliga rättigheter och hållbar miljö. Sverige har ökat sitt engagemang för tydliga resultat i utvecklingssamarbetet, främst genom ett starkare fokus på resultatstyrning.

Förutsägbarhet är en angelägen del av det gemensamma ansvaret för resultat. Förutsättningarna för samarbetspartnern att genomföra planerade åtgärder i sin strategi eller plan ökar om givare levererar bistånd i enlighet med gjorda åtaganden, och anpassat till samarbetspartnerns arbetscykel.

Sverige ska ha följande förhållningssätt :

- Alltid ha utvecklingsresultaten i respektive land och sammanhang som utgångspunkt för analys, beslut och dialog.
- Välja samarbetsformer som främjar ömsesidigt ansvarsutkrävande, bl. a. genom att endast använda sig av konditionalitet som överenskommit och tydligt kommunicerats med samarbetspartnern, och som utgår från landets eller organisationens utvecklingsstrategi eller plan.
- Följa de riktlinjer för transparens och förutsägbarhet som överenskommit i DAC avseende vårt agerande vid misstanke om korruption, eller i situationer där korruptionsläget generellt förvärras.

Följande åtgärder är prioriterade:

- Införande av ett enhetligt verksövergripande mål- och resultatstyrningssystem, inkl. system för uppföljning och bedömning av utvecklingsinsatser samt för systematiska riskanalyser. Detta inkluderar uppföljning av utvärderingar och användande av resultatkunskap. (Sida/METOD/VERKSAMHETSSTYRNING)
- Integrering av mål för ökad biståndseffektivitet i planeringen hos samtliga relevanta enheter och avdelningar på UD och Sida, vilket möjliggör uppföljning av det svenska biståndets effektivitet. (UD, Sida)

- Bidra till att stärka samarbetsländernas system för resultatstyrning, inklusive aspekter som rör öppenhet och medborgarnas deltagande i resultatuppföljning. (Sida/EMPOWERMENT, METOD).
- Bidra till att stärka ansvarsutkrävandet av samarbetsländernas regeringar genom att stödja parlament, civila samhället och media.
- Öka andelen utvecklingssamarbete som sker inom överenskomna tidsramar, volymer och former, och systematiskt informera samarbetsländerna om biståndsflöden 3-5 år framåt i tiden. (Sida/OPERATIONS)
- se över antalet villkor och säkerställa att de villkor som ställs för utfästelser och utbetalningar offentliggörs, bl. a. via revidering av regelverk och avtalsmallar. (Sida/JUR/OPERATIONS/METOD).
- Öka chefers och medarbetares incitament för att arbeta enligt principerna om biståndseffektivitet, bl. a. genom att integrera uppföljning av Parisdeklarationens mål och åtaganden i AAA i system för resultatredovisning och uppföljning och genom en översyn av incitament i organisationen. (Sida/METOD/ PERSONAL/ VERKSAMHETSSTYRNING, UD)
- Uppföljning av DAC:s principer för gott engagemang i sviktande stater och situationer på landnivå. (Sida/KONFLIKT/HS)

Mål 3 kommer att mätas genom följande indikatorer:

- Förutsägbarhet (utbetalningar jämfört med utfästelser) (PD indikator 7)

Mål 4) Ökad fokusering och minskat antal insatser

För att minska utvecklingssamarbetets transaktionskostnader och skapa utrymme för kvalitativ dialog och resultatuppföljning i varje insats ger Sverige särskild prioritet åt fokusering och arbetsdelning, både mellan och inom länder. EU:s uppförandekod för arbetsdelning samt WP-EFF dokumentet ”International Good Practice Principles on in-country division of Labour” är vägledande och genomförandet ska utgå från samarbetsländernas ledarskap och bedömningar vad gäller komparativa fördelar. Uppförandekoden ska genomföras med hänsyn till situationen i varje land och som en förstärkning av de givargemensamma processer som pågår och leds av samarbetsländerna (t.ex. för att utarbeta Joint Assistance Strategies).

Uppförandekoden strukturerar arbetsdelningsansvaret i tre moment: landfokusering, sektorfokusering och ämnesfokusering. En minskning av antalet insatser är dessutom nödvändigt för att skapa förutsättningar för en förbättrad och mer fokuserad dialog och för att effektivisera biståndshandläggningen.

Sverige ska ha följande förhållningssätt:

- Sverige ska följa upp resultat och föra en kvalificerad dialog med relevanta aktörer i de sektorer där Sverige är aktivt, bl. a. genom att minska det totala antalet insatser och sektorer för svenskt utvecklingssamarbete. Detta innefattar möjligheten att arbeta brett med dialog kring centrala frågeställningar såsom t ex MR/demokrati, jämställdhet och miljö/klimatförändringar.
- Sida ska ha beredskap att, där så efterfrågas, agera samordnande givare i någon sektor i flertalet fokusländer.
- Sverige ska driva på genomförandet av EU:s uppförandekod på landnivå och uppmuntra samarbetsländerna att leda processen mot ökad arbetsdelning och komplementaritet.

Följande åtgärder är prioriterade:

- Systematisk rapportering och uppföljning av åtagandena i EU: s uppförandekod i samtliga bilaterala och regionala samarbetsstrategier. (Sida)
- Säkerställa att UD: s och Sidas avdelningar, enheter och landteam arbetar samstämmigt med sektorfokusering. (UD USTYR, Sida/UTSAM)
- Genomgångar av land-/teamportföljernas insatser för att undersöka möjligheterna för ökad sektorfokusering och minskat antal insatser. (Sida/UTSAM)
- Integrering av biståndseffektivitetsprinciperna i kvalitetssäkringskommittéerna och andra kvalitetssäkringsfunktioner. (Sida, KVALITET)

Mål 4 kommer att mätas genom följande indikatorer:

- Antalet sektorer per fokusland
- Antalet insatser per fokusland, region och globalt
- Storlek på insatser

Mål 5) Ökning av gemensamt analytiskt arbete och koordinering av land- eller regionbesök

För att minska transaktionskostnaderna och arbetsbördan för samarbetspartners och därmed frigöra tid för dessa till att genomföra sina utvecklingsplaner, ska Sverige minska det totala antalet separata land- och regionbesök och öka andelen analytiskt arbete och besök som samordnas med samarbetslandet (eller partnern) och andra givare/aktörer. Därtill bör det totala antalet enskilda besök och studier minska. En ökad andel gemensamt analytiskt arbete bidrar också till samsyn mellan olika aktörer och kan bidra till en genomtänkt givargemensam dialog, resultatuppföljning och därmed bättre förutsägbarhet för samarbetspartnern.

Sverige ska ha följande förhållningssätt:

- UD och Sida ska ha som regel att anpassa analytiskt arbete och landbesök till partnerlandets eller organisationens planeringsprocess, arbetscykel och behov, och i största möjliga utsträckning använda existerande information och analys i samarbetsländerna (från olika källor).
- Analytiskt arbete och landbesök ska så långt möjligt ske inom ramen för givarsamordnade processer.
- UD och Sida ska bjuda in andra aktörer till planerade studier/analyser och dela resultaten och slutsatserna av det analytiska arbetet så brett som möjligt.

Följande åtgärder är prioriterade:

- Öka användningen av gemensamma instrument för analytiskt arbete på landnivå, inklusive kontext-, utvecklings- och/eller fattigdomsanalys. Fokusera på att dra slutsatser och effektivt använda genomfört analysarbete. (Sida/UTSAM/DMRJ/EMPOWERMENT/MILJÖ m fl avd.)
- Öka andelen gemensamma utvärderingar, och anpassa dessa till samarbetslandets arbetscykel, samt deltagande i andra fasen av utvärderingen av Parisdeklarationen (Sida/UTV, UD)
- Konsekvent främja UNCACs (United Nations Convention against Corruption) uppföljningssystem av anti-korruption på landnivå, genom aktivt deltagande i att säkerställa systemets kvalitet, transparens och användning.

Mål 5 kommer att mätas genom följande indikatorer:

- Andel koordinerade landbesök (PD indikator 10a)
- Andel gemensamt analytiskt arbete (PD indikator 10b)

Mål 6) Förbättrad global samverkan med andra givare, särskilt inom EU

För att få genomslag för prioritering 1-5 i denna handlingsplan kommer Sverige driva dessa frågor även i internationella fora, såsom inom EU och OECD/DAC. Där det kan väntas leda till konkreta resultat ska Sverige spela en aktiv och i vissa fall ledande roll i internationella sammanhang kring biståndseffektivitet.

Biståndseffektivitet är en prioriterad fråga för Sverige i EU-samarbetet, inklusive under det svenska ordförandeskapet hösten 2009. Arbetet inom Working Party for Aid Effectiveness (WP/EFF) är också av vikt, inte minst med sikte på nästa internationella uppföljning av indikatorerna i Parisdeklarationen 2010 och det fjärde högnivåmötet om biståndseffektivitet 2011 (Seoul).

En förutsättning för att få genomslag för svenska prioriteringar inom biståndseffektivitet i internationella sammanhang är ett nära samarbete mellan fältet och Stockholm. Ambassaderna spelar en avgörande roll i arbetet med att samla erfarenheter, utveckla metoder och genom att kunna pröva genomförande av överenskomna principer.

Sverige ska ha följande förhållningssätt :

- Möjligheten att samordna biståndet i ett samarbetsland i den bredare givarkretsen ska alltid prövas först. Om det inte är möjligt, ska samordning inom EU-kretsen prövas. Samordning i EU-kretsen kan även ses som ett komplement till bredare givarsamordning.
- EU ska ses som ett viktigt forum för att driva agendan för biståndseffektivitet framåt, ett forum där starkare åtaganden än globalt har gjorts och fortsatt bör göras, och där tydlig gemensam uppföljning bör kunna organiseras.
- UD och Sida ska delta på ett strategiskt och samordnat sätt i WP/EFF och de internationella processer som etableras som förberedelse inför nästa högnivåmöte för att följa upp Parisdeklarationen och AAA.

Följande åtgärder är prioriterade:

- Utarbeta och förbereda antagande av rådsslutsatser vid GAERC i november 2009 som konkretiserar och operationaliserar åtagandena i Parisdeklarationen och AAA. (UD USTYR, Sida/METOD/EMPOWERMENT/INTSAM/OPERATIONS).
- Verka för att Kommissionen och EU:s medlemsländer förbättrar EU:s samlade resultat gällande genomförande av Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra. (UD USTYR, Sida/INTSAM/METOD).
- Påskynda genomförande av EU:s uppförandekod om arbetsdelning och WP/EFF-dokumentet ”International Good Practice Principles on in-country division of Labour”. (UD USTYR, Sida/INTSAM/METOD).
- Delta i internationell diskussion om arbetsdelning vad gäller val av samarbetsländer i syfte att uppmärksamma länder som erhåller proportionellt mindre bistånd per capita samt för att uppnå en mer effektiv arbetsdelning. (UD USTYR, Sida/GD-SEK, RESULTAT/UTSAM/ANALYS).
- Driva frågor inom WP/EFF om användandet av ländernas system, breddat ägarskap och ansvarsutkrävande, programansatser, resultatstyrning, civila samhällets roll och vikten av att inkludera jämställdhet, mänskliga rättigheter, miljö/klimatförändring, samt gemensamt utveckla metoder för hur detta ska ske. (Sida/METOD/EMPOWERMENT/CIVSAM).
- Verka för att EU-kommissionens utvecklingsarbete och instrument följer principerna om biståndseffektivitet, med särskilt fokus på Östeuropa. Halvtidsöversynen av instrument och strategier blir särskilt viktig. (UD USTYR, EC, Sida/EUROPA)

Mål 7) Ökat fokus på att stödja multilaterala organisationer att uppfylla sina åtaganden för biståndseffektivitet.

Prioritering 1-5 i denna handlingsplan är styrande även för samarbetet med multilaterala organisationer, både regionala och globala samt globala/vertikala fonder. Sverige har en viktig roll att bedriva påverkansarbete i multilaterala organisationer som vi äger gemensamt med andra givare. Sverige ska också granska dessa organisationers effektivitet i våra samarbetsländer.

Genomförandet av Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra ställer stora krav på förändringar i de multilaterala organisationerna. En förutsättning för en sådan förändring är att givare inte bara anpassar sitt förhållningssätt till samarbetsländerna, utan också kommer överens om gemensamma förhållningssätt gentemot de multilaterala organisationerna. Det är viktigt att de multilaterala organisationerna kan genomföra PD och AAA i sin landbaserade verksamhet. Detta kan Sverige påverka genom att ställa krav på respektive organisations regelverk och arbetsformer. Sverige vill att organisationerna bland annat ska kunna göra transparenta åtaganden, kunna ge fleråriga programutfästelser, delta i gemensamma finansieringsmekanismer där så är lämpligt, t ex inom ramen för sektorprogram), förbättra användning av konditionalitet och använda gemensam rapportering och existerande system i samarbetsländerna.

Sverige som givare ska underlätta de multilaterala organisationernas möjlighet att planera sin verksamhet genom att utbetala basbudgetstöd på ett förutsägbart sätt i så stor utsträckning som möjligt. Ett analys- och bedömningsarbete samordnat med andra givare i relation till multilaterala aktörer, som även inkluderar tvärfrågor såsom de svenska tematiska prioriteringarna, är också en viktig aspekt.

En svensk strategi för multilateralt utvecklingsamarbete antogs i april 2007. Strategin innebär ökat fokus på resultat, såväl de multilaterala organisationernas resultat som resultaten av det påverkansarbete som Sverige bedriver. Vid bedömning av multilaterala organisationer läggs särskild vikt vid relevans och effektivitet. Bedömningar och organisationsstrategier utgör viktiga verktyg för att effektivisera det svenska arbetet gentemot respektive organisation. De ska borga för större koherens bland berörda aktörer och främja ett mer selektivt och effektivt påverkansarbete. Detta innebär vidare att Sverige kommer att bli en mer förutsägbar och transparent partner/givare vilket underlättar för organisationernas egen framförhållning och planering och bidrar i förlängningen till deras arbete för biståndseffektivitet. Inom FN-

systemet är “Delivering as One” den mest konkreta och verkningsfulla processen för ökad inre effektivitet i FN-systemet.

En betydande del av givarländernas resurser för utvecklingssamarbete kanaliseras idag via sk globala (eller vertikala) fonder. Exempel på dessa är Global Alliance on Vaccines and Immunisation (GAVI) och the Global Fund to fight AIDS, Tuberculosis and Malaria. Fonderna behandlar angelägna frågor, men har ofta bidragit till att öka splittringen av biståndet och försvåra samordning och ägarskap. Ett ökat krav bör finnas på de globala fondernas att anpassa och harmonisera sin verksamhet till samarbetsländernas prioriteringar och utvecklingsprogram.

Sverige ska ha följande förhållningssätt :

- Svenskt samarbete med multilaterala, regionala och globala organisationer ska följa principerna formulerade under mål 1-5. Detta inkluderar beredning av insatser till (planering, utformning, genomförande, uppföljning) och dialog med multilaterala, regionala och globala organisationer.
- Mål 1-5 i denna handlingsplan utgör en av flera grunder för bedömningen av relevans och effektivitet i multilaterala organisationer.
- UD och Sida ska delta på ett strategiskt och samordnat sätt i utformandet av EU-kommissionens utvecklingssamarbete (EG-biståndet) bl.a. för att följa upp Parisdeklarationen, i enlighet med Åtgärdsplanen för EU:s utvecklingspolitik.
- I varje sammanhang då multi-bi insats på landnivå övervägs, se över om direktstöd till landet är möjligt i första hand.
- I beredning av multi-bi insatser ska den svenska bedömningen av organisationen samt eventuell organisationsstrategi utgöra en viktig utgångspunkt.
- Multi-bi insatser på landnivå ska så långt som möjligt övergå från projektstöd till programansatser inom ramen för organisationens antagna landprogram.
- I de länder där FN enats om ett gemensamt landprogram (One Program) ska multi-bi insatser endast förekomma inom ramen för detta program.

Följande åtgärder är prioriterade:

- Genomföra Svensk strategi för multilateralt utvecklingssamarbete (UD, Sida)
- Genomföra åtgärdsplanen för svenskt arbete med EU:s utvecklingspolitik.
- Öka avtalslängden beträffande multi-bi stöd till de multilaterala organisationerna, samt förbättra resultatuppföljningen av dessa stöd. (Sida, UD SP)
- Verka för ökad förutsägbarhet av utfästelser gällande basbudgetstöd till multilaterala organisationer. (UD MU)
- Bedriva påverkansarbete för att förbättra multilaterala organisationers statistikrapportering beträffande Parisdeklarationens indikatorer. (UD USTYR, Sida/INTSAM/RESULTAT)
- Verka för harmonisering av de olika FN-organens arbetssätt, och öka FN-systemets möjligheter att delta i den bredare givarsamordningen i respektive samarbetsland. (UD, Sida/INTSAM)
- Verka för att multilaterala organisationer återrapporterar till sina styrelser och OECD-DAC om genomförandet av Parisdeklarationen och AAA-agendan. (UD, Sida/INTSAM)
- **I de fall där Sverige bedömer relevant och prioriterat**, verka för en ökad andel av multilaterala organisationers användning av samarbetsländernas system, samt organisationernas möjlighet att vara del i programansatser och gemensamma finansieringsarrangemang.
- **I de fall där Sverige bedömer det relevant och prioriterat**, verka för en ökad andel FN stöd som reflekteras i samarbetslandets budget.
- Verka för att globala fonders verksamhet sker i samklang med Parisdeklarationens och AAA:s principer på landnivå.
- Genomförandet av riktlinjer för ansvarsfördelningen för det svenska multilaterala utvecklingssamarbetet. (UD, Sida)

Mål 7 kommer att mätas av följande indikatorer:

- Antal organisationsbedömningar som analyserar organisationernas genomförande av biståndseffektivitetsprinciperna
- Andel multi-bi utbetalat per land
- Antal multi-bi insatser
- Längd på multi-bi insatser
- Storlek på multi-bi insatser
- Antal multi-bi stöd per samarbetsform
- Andel basbudgetstöd (enl. OECD/DAC multilateralt stöd) av allt stöd genom multilaterala kanaler (basbudgetstöd och multi-bi)